

Openbaar

Opsteller	L.C.M. Roost
Leidinggevende	Ruimte
Portefeuillehouder	De heer mr. R.M.J. Martens (wethouder)
Join-nummer	BenW\3993
Onderwerp	Beleidsplan Openbare Verlichting gemeente Leudal voor de periode 2023 t/m 2027.
Te nemen besluit	1. Instemmen met het Beleidsplan Openbare Verlichting 2023 t/m 2027 en instemmen met de notitie verduurzaming verlichting gemeente Leudal versie 12 december 2022; 2. Het Beleidsplan Openbare Verlichting 2023 t/m 2027 en de notitie verduurzaming verlichting gemeente Leudal versie 12 december 2022 ter vaststelling aanbieden aan de raad; 3. De raad voor te stellen de financiële consequenties voor het beheer, onderhoud en vervanging van de openbare verlichting te verwerken conform bijgevoegd raadsvoorstel en concept raadsbesluit voor de raadsvergadering van 21 maart 2023.
Datum in B&W	14-2-2023

1. Onderwerp

Beleidsplan Openbare Verlichting gemeente Leudal voor de periode 2023 t/m 2027.

2. Inleiding/aanleiding inclusief beoogd resultaat

In december 2017 heeft de gemeenteraad het Beleidsplan Openbare Verlichting 2018 t/m 2022 vastgesteld. In 2022 is een nieuw Beleidsplan Openbare Verlichting opgesteld voor de periode 2023 t/m 2027. Op 8 november 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de motie (M1) van CDA, D66 en Samen Verder om te onderzoeken of het mogelijk is de (straat)verlichting (vervroegd) te vervangen door Ledverlichting. Op het moment dat de motie in de gemeenteraad werd behandeld was het Beleidsplan Openbare Verlichting 2023-2027 nagenoeg gereed. Onderstaande tekst geeft de richting aan zoals deze in het beleidsplan is omschreven.

Al vele jaren wordt binnen de gemeente Leudal energievretende openbare verlichting vervangen door energiezuinige verlichting. Daarnaast is een van de uitgangspunten altijd geweest (en nog) om een verlichtingsarmatuur 20 jaar mee te laten gaan. Ondanks een toename van het areaal aan openbare verlichting is er al jaren een daling van het energieverbruik te zien. Van de circa 9200 gemeentelijke openbare verlichtingsarmaturen in Leudal is inmiddels circa 61 % voorzien van een LED lichtbron. Van de verder nog resterende armaturen zit in circa 35 % op dit moment een PI-lichtbron/ lamp. Hoewel PI lampen een relatief energiezuinige lichtbron zijn, is de productie van deze lampen in februari 2023 gestopt. Voor de komende beleidsperiode is vervanging van armaturen met deze lichtbron **en** met een leeftijd van 17 jaar en ouder voorzien in 2023. Het gaat om circa 240 armaturen die dan **vroegtijdig** (voor het einde van hun theoretische levensduur) worden vervangen. Voor de overige armaturen met een PI lichtbron is in de beleidsperiode van dit plan ombouw naar een LED oplossing voorzien. Dit past volledig binnen de "circulaire economie gedachte" waar het gaat om materiaalgebruik/ materiaalhergebruik. Ook aanpak en vervangingen of ombouw van alle dan nog resterende overige verlichting (circa 6%) krijgt komende beleidsperiode de aandacht.

Nadat in de raadsvergadering van 8 november de motie van CDA, D66 en Samen Verder werd aangenomen met de vraag om te onderzoeken of het mogelijk is om straatverlichting **vervroegd** te vervangen door Led verlichting, is deze vraag opgepakt en uitgewerkt in een korte notitie. Het vervroegd vervangen van armaturen voor straatverlichting zoals in de motie benoemd, gaat onvoldoende in op de andere mogelijkheden die er zijn om te komen tot LED verlichting. Het vervangen van nog niet afgeschreven armaturen past niet echt binnen de gedachte van de circulaire economie. Immers, ook ombouw van bestaande armaturen naar LED verlichting is in veel gevallen mogelijk en kan bij veel van de armaturen welke nu nog niet zijn voorzien van een LED lichtbron worden toegepast.

Op basis van de motie is, aanvullend op het beleidsplan, de korte "Notitie verduurzaming verlichting" opgesteld. In deze notitie is een vervroegde ombouw van armaturen met een PI lichtbron naar LED verlichting als alternatief financieel uitgewerkt.

In plaats van ombouw gedurende 5 jaar gaat de notitie uit van ombouw van deze armaturen binnen twee jaar (2023 en 2024). Dit alternatief en de vervroegde ombouw is financieel uitgewerkt en verwerkt in dit voorstel.

Bij de keuze voor het uitgewerkte alternatief op basis van de notitie wordt verwacht dat begin 2025 circa 95 % van het areaal openbare verlichting is voorzien van een Led lichtbron.

3. Voorstel aan College

Dit voorstel heeft betrekking op de volgende collegedoelstelling(en):

- Woon-, werk- en leefklimaat – Het openbaar gebied is aantrekkelijk en op een adequaat niveau duurzaam onderhouden;
- De voorzieningen in de openbare ruimte sluiten aan bij de behoeften van de inwoners en bezoekers;
- Veilige gemeente – Veilige leef- en woonomgeving.

Aan het College wordt voorgesteld:

1. Instemmen met het Beleidsplan Openbare Verlichting 2023 t/m 2027 en instemmen met de notitie verduurzaming verlichting gemeente Leudal versie 12 december 2022;
2. Het Beleidsplan Openbare Verlichting 2023 t/m 2027 en de notitie verduurzaming verlichting gemeente Leudal versie 12 december 2022 ter vaststelling aanbieden aan de raad;
3. De raad voor te stellen de financiële consequenties voor het beheer, onderhoud en vervanging van de openbare verlichting te verwerken conform bijgevoegd raadsvoorstel en concept raadsbesluit voor de raadsvergadering van 21 maart 2023.

4. Argumenten

De missie voor de openbare verlichting in de gemeente Leudal is duurzame en betrouwbare openbare verlichting met als doel het bieden van een veilige omgeving voor haar inwoners en rekening houdend met de natuur waarop Leudal zo trots is.

De visie voor de gemeente Leudal is blijven investeren en meewerken aan de ontwikkeling van een duurzame, betrouwbare openbare verlichting op tijdstippen en in gebieden waar dat nodig is. Hierbij wordt de minimaal benodigde verlichtingskwaliteit gerealiseerd tegen economisch en maatschappelijk verantwoorde kosten waarbij we ook oog hebben voor innovaties.

Passend binnen deze missie en visie en rekening houdend met de vervroegde ombouw van armaturen met een PL lichtbron naar Ledverlichting wordt de komende jaren gewerkt aan:

Armaturen:

- Saneren PL-verlichting. In februari 2023 is de productie van PL-lichtbronnen gestopt. In juni 2022 was ongeveer 35 % van ons areaal nog voorzien van deze lichtbron. Armaturen van 17 jaar en ouder zullen in 2023 en 2024 (deels) vroegtijdig vervangen worden door LED-verlichting. De rest van de armaturen met een PL-lichtbron worden (**motie**) in 2023 en in 2024 omgebouwd en voorzien van een energiezuinige LED-lichtbron.
- Het vervangen van (evenals in voorgaande jaren) verouderde armaturen door nieuwe energiezuinige armaturen voorzien van LED-verlichting.
- Armaturen met niet energiezuinige lichtbronnen worden, afhankelijk van leeftijd en waar mogelijk, omgebouwd en voorzien van energiezuinige LED-modules dan wel vervangen.
- Armaturen uit het duurdere segment (specials), veelal destijds geplaatst bij reconstructies in dorpskernen, vragen om specifieke maatregelen. Vervangen kan natuurlijk altijd. Echter, daar waar vervanging van de huidige lichtbron door een energiezuinige LED-module mogelijk is, heeft dit in de meeste gevallen de voorkeur.
- Antieke armaturen op antieke masten, verspreid aanwezig over de gemeente, worden apart bekeken, opgewaardeerd en zo mogelijk omgebouwd naar LED. In combinatie hiermee kan ook onderhoud uitgevoerd worden aan de antieke gietijzeren masten.

- Tunnelverlichting en aanstraalverlichting vraagt om maatwerk. In de komende beleidsperiode wordt in ieder geval de verouderde verlichting beoordeeld en vervangen.

Lichtmasten

Van de lichtmasten ouder dan 40 jaar wordt de kwaliteitstoestand bepaald. Bij de masten met een lichtpunthoogte van 6,50 meter en hoger gebeurt dit door het uitvoeren van kwaliteitsmetingen. Masten met een lagere lichtpunthoogte worden door visuele inspectie op technische kwaliteit beoordeeld. Bij afkeur volgt vervanging

5. Risico's

De opgave die er ligt is omvangrijk. Voorwaarde hierbij is dat er zowel intern als zeker ook extern bij meerdere partijen voldoende capaciteit aanwezig moet zijn om een en ander verder uit te werken, tot uitvoering te brengen en daadwerkelijk uit te voeren.

Daarnaast kan ook de (tijds) beschikbaarheid van materialen een rol spelen. Beide net genoemde onderdelen zijn risico's daar waar het gaat om het halen van de gewenste doelstellingen.

6. Motivering geheim / kabinet

Niet van toepassing.

7. Juridisch kader

Middels onderhavig voorstel wordt uitvoering gegeven aan verantwoordelijkheid van de gemeente om zorg te dragen voor de openbare verlichting in de openbare ruimte.

Ingevolge artikel 14 lid 3 van de Financiële verordening Gemeente Leudal 2018 moet het college de raad ten minste eens in de vier jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aanbieden. Het plan geeft onder andere het kader weer voor de planning van het onderhoud voor straatmeubilair. De raad stelt het plan vast. Hiervoor is bijgevoegd raadsvoorstel en raadsbesluit opgesteld.

8. Financiële samenvatting

Financiële consequenties exploitatielasten

De exploitatielasten bestaan uit beheer- en onderhoudslasten, energielasten en afschrijvingslasten op de investeringen. Onderstaand wordt uitgelegd hoe deze onderdelen uit het beleidsplan 2023-2027 financieel worden verwerkt.

Beheer en onderhoud

De te verwachten exploitatielasten voor beheer en onderhoud zijn structureel lager dan opgenomen in de huidige begroting. Omdat de lampen vervangen worden door ledverlichting en hierdoor langer in de tijd meegaan dalen de jaarlijkse kosten. Op basis van dit voorstel kan derhalve een bedrag van € 16.645 in 2023 oplopend naar € 17.645 in 2026 structureel worden afgehaald van de budgetten. Dit wordt bij het raadsvoorstel door middel van een begrotingswijziging verwerkt. (Zie onderstaande tabel)

	2023	2024	2025	2026
Kostenplaats	62010101 Openbare verlichting			
Kostensoort	4038250 Uitbestede werken			
Begroting	129.645	129.645	129.645	129.645
Realisatie				
Verplichtingen				
Restant	129.645	129.645	129.645	129.645
Kosten dit advies	113.000	112.000	112.000	112.000
Restant	16.645	17.645	17.645	17.645

Energielasten

De huidige marktontwikkelingen van de energieprijzen zijn onzeker en fluctueren. Om die reden worden de energielasten organisatie breed in de exploitatie geraamd. Eventuele bijstelling naar boven en/of naar beneden van deze budgetten vindt plaats bij een nieuwe aanbesteding of tijdens de tussentijdse rapportages. In dit voorstel wordt daarom de prijscomponent van de energielasten voor openbare verlichting vooralsnog niet apart bijgesteld. De volumecomponent van de besparing vanwege vervanging door ledverlichting is in het beleidsplan toegelicht.

Afschrijvingslasten.

De hogere afschrijvingslasten van het vervroegt verduurzamen in 2023 en 2024 zijn vrijwel nihil gedurende de beleidsperiode. Dit komt omdat deze vervanging was uitgesmeerd over de jaren 2023-2027 en nu eerder in de tijd wordt uitgevoerd, maar wel nog binnen de beleidsperiode valt.

Overige financiële consequenties

Vervangingsinvesteringen en restantkredieten

De vervanging van de armaturen masten en ombouw naar retrofit (€ 1.530.000 van 2023 tot en met 2027) vindt verdeeld plaats over meerdere jaren. Binnen de begroting zijn op dit moment restantkredieten aanwezig voor openbare verlichting voor een totaalbedrag van € 557.000. Deze worden de komende jaren aangevuld met de jaarlijkse kredieten uit het meerjaren investeringsplan(MIP). Naar verwachting zijn deze budgetten voldoende om de benodigde investeringen in deze beleidsperiode te kunnen doen.

In de afschrijvingstabel bij de Financiële verordening Gemeente Leudal 2018 wordt voor de afschrijving van openbare verlichting een afschrijvingstermijn van 20 jaar opgenomen en is er in het kader van de financiële verantwoording geen onderscheid gemaakt tussen lichtmasten en armaturen.

Reserve openbare verlichting (89001540)

Voor de vervangingskosten openbare verlichting wordt vanaf 2017 tot en met 2022 jaarlijks een bedrag uit de Essentreserve gestort in de reserve openbare verlichting. Deze bestemmingsreserve wordt gebruikt voor de dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen openbare verlichting tot en met het jaar 2022. Omdat de essentreserve eindig is en de afschrijvingslasten structureel zijn is dit op de lange termijn geen wenselijke situatie. Daarom worden de kapitaallasten van de investeringen vanaf 2023, met ingang van het nieuwe beleidsplan 2023-2027 rechtstreeks uit de exploitatie gedekt. De investeringen zijn in de begroting opgenomen in het MIP.

Het begrotingssaldo inclusief bovenstaande mutatie(s) wordt als volgt:

Actuele stand programmabegroting 2022-2026

	2022	2023	2024	2025	2026
Primaire begroting 2022-2025	-1.171.772	-148.242	99.530	735.896	735.896
Mutaties kadernota 2022-2025	-447.123	1.035	-50.163	142.238	142.238
Mutaties na kadernota voor begroting	1.070.282	592.259	279.189	302.806	302.806
Mutaties bij begroting 2022-2025	-338.620	1.216.825	1.122.002	1.008.853	1.008.853
Stand begroting na raadsbesluit begroting 2022-2025	-887.233	1.661.877	1.450.558	2.189.793	2.189.793
Mutaties voor 1e raadsrapportage 2022	2.140.589	1.120.352	669.502	319.037	312.209
Resultaat 1e raadsrapportage 2022	-103.349	80.804	48.654	-100.853	725.778
Bijstellingen raadsbesluiten na 1e raadsrapportage	-265.416	-92.754	-99.746	-101.258	-168.500
Meicirculaire 2022	1.425.839	6.124.384	6.699.598	8.677.048	4.095.974
Bijstelling kaderbrief en zomernota	0	-7.990.758	-7.678.025	-7.304.089	-7.581.888
Stand voor 2e raadsrapportage 2022	2.310.430	903.905	1.090.541	3.679.678	-426.634
Resultaat 2e raadsrapportage 2022	-74.591	530.970	147.438	75.242	44.222
Begrotingssaldo na 2e raadsrapportage 2022	2.235.839	1.434.875	1.237.979	3.754.920	-382.412
B1Bijstelling verbonden partijen		-8.194	36.752		
B2 Bijstelling Lijst subsidie		-105.253			
B3 Afval		208.557			
B&W 3698/3789 Omnibuzz		-60.063	-62.687	-65.314	-68.161
B&W 3704 Motie Afval		-150.000			
B&W 3809 Septembercirculaire 2022	603.220	733.362	645.216	555.704	2.108.788
B&W 3791 Beheerplan Groen en Wegen 2023-2026		-110.000	-115.200	-120.400	-125.600
B&W 3842 Motie eenmalige uitkering	-387.500				
B&W 3857 Energiekosten doorstart MFA De Postkoets	-11.272				
B&W 3857 Rentebaten lening MFA De Postkoets		2.862	2.575	2.289	2.003
B&W 3817 Dakrenovatie basisschool De Heihorst	-14.888				
B&W 3859 energiecompensatie (max. € 500.000, indicatieve verdeling)	-250.000	-250.000			
B&W 3951 Armoedebeleid verruiming inkomensgrens tot 130%		-384.950	-184.950	-184.950	
B&W 3907 Subsidie peuterprogramma en voorschoolse educatie		-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
B&W 3953 Decembercirculaire 2022	262.258	-356.209	-393.389	-393.552	-394.435
B&W 3961 Segment 1 Jeugd		61.383	9.467		
B&W 3962 Proceskosten		-1.194			
Begrotingssaldo t/m besluitvorming	2.437.657	965.176	1.125.763	3.498.697	1.090.183
B&W 3993 Beleidsplan Openbare Verlichting 2023-2027		16.645	17.645	17.645	17.645
Begrotingssaldo	2.437.657	981.821	1.143.408	3.516.342	1.107.828

9. Overige integrale afstemming

Inkoop en aanbesteding

Voor de vaststelling van dit plan en het uitgewerkte alternatief waarmee in dit collegevoorstel rekening is gehouden, is inkoop en aanbesteding niet van toepassing.

Belang duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk onderdeel bij alle aspecten van de openbare verlichting. Binnen dit beleidsplan wordt hiermee op meerdere manieren (energieverbruik, toepassen LED lichtbronnen, waar mogelijk hergebruik materialen en dergelijke) rekening gehouden.

Social Return

Niet van toepassing op dit beleidsplan maar wel van toepassing bij de uitvoering van de raamovereenkomst voor het onderhoud van de openbare verlichting.

Reduceren energieverbruik

Dit onderdeel is op meerdere plaatsen in dit beleidsplan benoemd. Als gevolg van het toepassen van LED lichtbronnen is er, ondanks een jaarlijks groter wordend areaal, al jaren een verminderd energieverbruik te zien binnen de openbare verlichting.

10. Communicatie

Openbaar:

☒ Actief:

- ☐ Informeren raad
- ☐ Ter inzage leggen voor
- ☐ Publiceren op Overheid.nl
- ☐ Plaatsen op gemeente info ViaLeudal
- ☐ Plaatsen op website
- ☐ Plaatsen op social media
- ☐ Versturen persbericht naar (lokale) media
- ☐ Plaatsen op intranet
- ☒ Overige communicatie

Communicatiestrategie:

11. Bijlagen

1. Beleidsplan Openbare Verlichting 2023 t/m 2027 versie 9 december 2022.
2. Notitie verduurzaming verlichting gemeente Leudal versie 12 december 2022.
3. Concept Raadsvoorstel en raadsbesluit voor de raadsvergadering van 21 maart 2023.

B&W besluit

Besluit betreffende voorstel **BenW - 3993**

Onderwerp: Advies 3993; Beleidsplan Openbare Verlichting gemeente Leudal voor de periode 2023 t/m 2027

Steller: Roost, Nard

B&W-vergadering: 14 februari 2023

Openbaarheid: Openbaar

Ambtelijk advies:

1. Instemmen met het Beleidsplan Openbare Verlichting 2023 t/m 2027 en instemmen met de notitie verduurzaming verlichting gemeente Leudal versie 12 december 2022;
2. Het Beleidsplan Openbare Verlichting 2023 t/m 2027 en de notitie verduurzaming verlichting gemeente Leudal versie 12 december 2022 ter vaststelling aanbieden aan de raad;
3. De raad voor te stellen de financiële consequenties voor het beheer, onderhoud en vervanging van de openbare verlichting te verwerken conform bijgevoegd raadsvoorstel en concept raadsbesluit voor de raadsvergadering van 21 maart 2023.

Collegebesluit:

Conform advies met aanvulling.

Het college mandateert de portefeuillehouder tot het integreren van de 'Notitie verduurzaming verlichting' in het 'Beleidsplan Openbare verlichting' en de dienovereenkomstige aanpassing van het raadsvoorstel.